

Datum: vrijdag 6 januari 2006

Zingen: Ps. 69: 1,7

Gebed

Lezen: Psalm 69

Psalm 69

1 *Een psalm van David, voor den opperzangmeester,1 op Schoschannim.2*

2 Verlos mij, o God! want de wateren zijn gekomen tot aan de ziel.

3 Ik ben gezonken in grondeloze4 modder, waar5 men niet kan staan; ik ben gekomen in de diepten der wateren, en de vloed overstroomt6 mij.

4 Ik ben vermoeid van mijn roepen, mijn keel is ontstoken, mijn ogen zijn bezweken, daar ik ben hopende op mijn God.

5 Die mij zonder7 oorzaak haten, zijn meer dan de haren mijns hoofds; die mij zoeken te vernielen,8 die mij om valse9 oorzaken vijand zijn, zijn machtig geworden; wat ik10 niet geroofd heb, moet ik alsdan wedergeven.

6 O God! Gij weet van mijn dwaasheid, en mijn schulden zijn voor U niet verborgen.

7 Laat hen door mij niet beschaamd worden, die U verwachten, o Heere, HEERE der heirscharen, laat hen door mij niet te schande worden, die U zoeken, o God Israels!

8 Want om Uwentwil draag ik versmaadheid; schande heeft mijn aangezicht bedekt.

9 Ik ben11 mijn broederen vreemd geworden, en onbekend aan mijner moeders kinderen.

10 Want de ijver van Uw12 huis heeft mij verteerd; en de smaadheden dergenen, die U smaden, zijn op mij gevallen.

11 En ik heb geweend in het13 vasten mijner ziel; maar het is mij geworden tot allerlei14 smaad.

12 En ik heb een zak tot15 mijn kleed aangedaan;16 maar ik ben hun tot een spreekwoord geworden.

13 Die in de poort zitten,17 klappen van mij; en ik ben een snarenspeel18 dergenen, die sterken19 drank drinken.

14 Maar mij aangaande,20 mijn gebed is tot U, o HEERE; er is een tijd21 des welbehagens, o God! door de grootheid22 Uwer goedertierenheid; verhoor mij door de getrouwheid23 Uws heils.

15 Ruk mij uit het slijk,24 en laat mij niet verzinken; laat mij gered worden van mijn haters, en uit de diepten der wateren.

16 Laat de watervloed mij niet overstromen, en laat de diepte mij niet verslinden; en laat den put zijn mond over mij niet toesluiten.

17 Verhoor mij, o HEERE, want Uw goedertierenheid is goed;25 zie mij aan naar de grootheid26 Uwer barmhartigheden.

18 En verberg Uw aangezicht niet van Uw knecht, want mij is bange; haast U, verhoor mij.

19 Nader tot mijn ziel, bevrijd ze; verlos mij om mijner27 vijanden wil.

20 Gij weet mijn versmaadheid, en mijn schaamte, en mijn schande; al mijn benauwers zijn voor U.29

21 De versmaadheid heeft mijn hart gebroken, en ik ben zeer zwak; en ik heb gewacht naar medelijden, maar er is geen; en naar vertroosters, maar heb ze niet gevonden.

22 Ja, zij hebben mij gal30 tot mijn spijs gegeven; en in mijn dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven.

23 Hun tafel31 worde voor hun aangezicht tot een strik, en tot volle32 vergelding tot een valstrik.

24 Laat hun ogen duister worden, dat zij niet zien; en doe hun lenden33 gedurig waggelen.

25 Stort over hen Uw gramschap uit; en de hittigheid Uws toorns grijpe34 hen aan.

26 Hun paleis³⁵ zij verwoest; in hun tenten zij geen inwoner.
 27 Want zij vervolgen, dien Gij geslagen³⁶ hebt; en maken een praat van de smart Uwer³⁸ verwonden.
 28 Doe³⁹ misdaad tot hun misdaad, en laat hen niet komen tot Uw gerechtigheid.⁴⁰
 29 Laat hen uitgedelgd⁴¹ worden uit het boek des levens⁴², en met de rechtvaardigen niet aangeschreven worden.
 30 Doch ik ben ellendig en in smart; Uw heil, o God! zette mij in een hoog vertrek.
 31 Ik zal Gods Naam prijzen met gezang, en Hem met dankzegging grootmaken.
 32 En het zal den HEERE aangener⁴³ zijn dan een os⁴⁴, of een gehoornde var, die de klauwen⁴⁵ verdeelt.
 33 De zachtmoedigen,⁴⁶ dit gezien hebbende, zullen zich verblijden; en gij, die God zoekt, ulieder hart zal leven.
 34 Want de HEERE hoort de nooddriftigen, en Hij veracht Zijn gevangenen⁴⁷ niet.
 35 Dat Hem prijzen de hemel en de aarde, de zeeën, en al wat daarin wriemelt.
 36 Want God zal Sion verlossen, en de steden van Juda bouwen; en aldaar zullen zij wonen,⁵⁰ en haar erfelijk bezitten;
 37 En het zaad⁵² Zijner knechten zal haar beërven; en de liefhebbers Zijns Naams zullen daarin wonen.

Kanttekeningen Staten Vertaling

- 1) opperzangmeester, Zie Ps. 4:1.
- 2) schoschannim. Zie Ps. 45:1.
- 3) wateren Dat is, overgrote gevaren dreigen mij het leven te benemen; zie 2 Sam. 22:17, alzo Ps. 69:3,15,16.
- 4) grondeloze Hebr. modder der grondeloosheid, of diepte.
- 5) waar Hebr. en daar is [om zo te spreken] gene standing; dat is, geen vastigheid, grond; ik zink er al dieper en dieper in.
- 6) overstroomt Dat is, dreigt mij weg te rukken. Hier wordt gebruikt het woord Schibboleth, waarvan Richt. 12:6; alzo onder, Ps. 69:16.
- 7) zonder Hebr. tevergeefs, omniét.
- 8) vernielen, Hebr. die mij vernielen; dat is, zoeken te vernielen, uit te roeien, neder te smijten, die daarmede steeds bezig zijn, het schort aan hen niet, wil hij zeggen. Verg. Ps. 56:2.
- 9) valse Hebr. [om] leugen, valsheid.
- 10) wat ik David wil zeggen dat hij, onschuldig zijnde, nochtans als een schuldige of misdadiger wordt behandeld. Dit moet ook op Christus geduid worden, die niet zijn eigen, maar onze zonden heeft gedragen; Jes. 53:4,5,6,7,8; 1 Petr. 2:24, en 1 Petr. 3:18. Sommigen duiden het op den Heere Christus in dezen in, dat Hij het onrecht heeft moeten lijden, omdat Hij gezegd had dat Hij Gods Zoon was, daar Hij in der waarheid Gods eigen en eeuwige Zoon was, eenswezens met den Vader en geen geroofde godheid hebbende; zie Joh. 19:7, en Filipp. 2:6.
- 11) Ik ben Dat is, niemand wil mij kennen, zelfs ook niet mijn naaste vrienden. Verg. Job 19:13,14,15,16, en Ps. 69:9, Ps. 27:10 met de aantekeningen.
- 12) van uw Dat is, tot, of voor uw huis. Dit wordt geduld op onzen Heere Christus; Joh. 2:17, en Rom. 15:3.
- 13) in het Of, met. De zin is: Als ik mijne ziel, of persoon, met vasten pijnigde of kwelde. Verg. Ps. 35:13.
- 14) allerlei Hebr. smaadheden.
- 15) zak tot Zie Gen. 37:34.
- 16) aangedaan; Hebr. gegeven.

- 17) zitten, Waar men het gericht houdt en het volk bijeenkomt. Zie Gen. 22:17.
- 18) snarenspeel Of, speellieden. Zie Job 30:9, met de aantekeningen.
- 19) sterken Hebr. Schechar. Zie Lev. 10:10. Dat is, der dronkaards. Hij wil zeggen dat zij in hun dronken gelagen spotliederen voor hem zongen en speelden.
- 20) mij aangaande, Alsof hij zeide: Ik weet in al deze mijne zwaarigheden geen andere toevlucht dan tot U.
- 21) tijd Besloten in uw wijzen en zeer genadigen raad, waarin Gij de tijden en minuten hebt geordineerd, wanneer Gij metterdaad wilt en zult bewijzen welke gunst Gij uwen kinderen toedraagt. Anders, [in] den tijd des welbehagens verhoor mij, o God, naar, enz. Verg. Jes. 49:8; 2 Cor. 6:2.
- 22) grootheid Of, veelheid.
- 23) getrouwheid Dat is, heilzame trouw, die vereist dat Gij naar uwe beloften mij hoort en helpt.
- 24) slijk, Verg. Ps. 40:3, en Job 30:19.
- 25) goed; Dat is, lieflijk, nuttig, troostelijk. Verg. Ps. 63:4.
- 26) grootheid Of, veelheid.
- 27) om mijner Omdat zij zo wreed, bitter en omverzoenlijk zijn, of, opdat zij geen roem over mijnen ondergang dragen, tot oneer van uw heiligen naam.
- 28) mijne versmaadheid Die ik van mijne vijanden moet lijden zonder mijne schuld. Verg. Ps. 69:6.
- 29) voor U. Zijn U bekend, voor uwe ogen niet verborgen.
- 30) gal Of, venijn, vergiftig kruid; iets dat bovenmate bitter en zeer schadelijk was. Zie Deut. 29:18, en Deut. 32:32; Klaagl. 3:19; Hos. 10:4; Amos 6:12. Door het water daarvan wordt bittere ellende beduid; Jer. 8:14, en Jer. 9:15, en Jer. 23:15.
- 31) tafel Dat is, spijs, drank en wat tot des mensen onderhoud en verkwikking zou dienen; waarmede de goddelozen dikwijls tot hun verderf verstrikt en gevangen worden. Zie Rom. 11:9, en verg. 2 Cor. 2:15,16. Deze en de volgende gebeden en wensingen zijn profetieën van lichamelijke en geestelijke, tijdelijke en eeuwige straffen, die den verstokten vijanden Gods, van zijne kerk, en bijzonderlijk van onzen Heere Jezus Christus, zouden overkomen.
- 32) volle Hebr. vergelding; dat is, tot Gods volle wederwraak, van hetgeen zij in Ps. 69:23 gezegd worden gedaan te hebben. Anders: hetgeen tot vrede, of welstand zou dienen, [worde, of zij hun] tot een val.
- 33) lenden Dat zij onsterkt en krachteloos zijn.
- 34) grijpe Dat zij uwen toorn gevoelen.
- 35) paleis Of, burg, kasteel, slot, heerlijke magnifieke bouwwerken.
- 36) geslagen Dat is, dien Gij vaderlijk kastijdt en beproeft, dien zoeken zij voorts op het lijf te vallen en te vernielen. Verg. wijders [onze Heere Christus aangaande] Jes. 53:4,5; Matth. 26:31.
- 37) zij maken Dat is, zij schimpen en spotten er mede.
- 38) uwer Dat is, die Gij om uwentwil, om uws naams wil, laat lijden. Verg. onder Ps. 69:34, en aangaande de manier van spreken Ps. 37:22.
- 39) Doe Hebr. geef, stel; dat is, laat hen vallen van de ene zonde in de andere, geef hen over in een verkeerden zin, enz. Zie Rom. 1:24,28, en Rom. 11:8; 1 Thess. 2:16, en 2 Thess. 2:11; idem Matth. 23:22. Sommigen verstaan door misdaad, de straf der misdaad; alsof hij zeide: Doe straf tot hunne straf.
- 40) gerechtigheid. Dat zij voor U niet worden gerechtvaardigd en vrijgesproken van hunne zonden. Zie Rom. 10:3; Filipp. 3:9; Joh. 12:39,40, maar, niet gelovende, in hunne zonde sterven; Joh. 8:24.
- 41) uitgedelgd Dat is, [gelijk de volgende woorden verklaren] doe blijken dat zij niet behoren tot het getal uwer uitverkorenen en bij U daaronder niet zijn aangeschreven, hoewel zij bij zichzelf en andere mensen voor uw volk worden gehouden en daaronder gerekend, maar

snijd Gij hen af, enz. Alzo worden Job 39:20 ontbloten van wijsheid en des verstands niet mededelen, door elkander verklaard. Zodat en hier bekwamelijk kan genomen worden voor dat is. Zie hiervan wijders Exod. 32:32,33, en verg. Ps. 22:31, en Ps. 87:6; idem Jes. 4:4; Ezech. 13:9; Rom. 11:20.

42) des levens Of, der levenden.

43) aangenamer Hebr. beter; dat is, bevalliger.

44) os Dat is, offeranden van beesten. Zie Ps. 40:7, en Ps. 50:13,14,15.

45) klauwen Zie Lev. 11:3.

46) zachtmoedigen, Zie Ps. 10:17, en Ps. 22:27.

47) gevangenen Hebr. gebondenen; dat is, zijn getrouwe knechten, die Hij om zijns naams wil laat lijden. Verg. Ef. 3:1, en boven Ps. 69:27.

48) wremelt. Zie Gen. 1:21.

49) Zion Dat is, zijne kerk. Zie Ps. 2:6.

50) zij wonen, Te weten, de zachtmoedigen, die God zoeken, zijne knechten en liefhebbers, Ps. 69:33, en in Ps. 69:37.

51) het erfelijk Te weten, Zion, en zo in Ps. 69:37. . 52) zaad Dat is, de nakomelingen. Zie Ps. 22:31.

Inleiding

Bronnen: Dächsel, Matthew Henry, Calvijn.

I Boven deze Psalm staat als opschrift dat het een lijdenspsalm is. Dächsel zet als opschrift boven deze Psalm "Gebed van de Messias in Zijn lijden". Op de krijgs- en overwinningpsalm volgt nu weer een lijdenspsalm uit de tijd van de vervolgingen van Saul, en wel van even zo sterk uitgedrukt typisch-profetisch karakter als Psalm 22, naast welke hij dan ook het meest onder alle Psalmen in het Nieuwe Testament aangehaald wordt. Hij is een hoofdjuweel van de zogenoemde Messiaanse Psalmen. Calvijn tekent hierbij aan dat David deze Psalm niet zo zeer in zijn eigen naam heeft geschreven, als wel in naam van geheel de Kerk, toen hij het beeld droeg van haar Hoofd (d.i. de Heere Jezus Christus). David is in grote nood. Hij wordt vervolgd door vele vijanden, denk aan de Filistijnen, zijn eigen zoon Absalom en met name door koning Saul. In 2 Samuël 22 beschrijft hij in het danklied, nadat de HEERE hem verlost had van al die vijanden, in welk een situatie hij verkeerde: baren des doods hadden mij omvangen, beken Belials verschrikten mij. In Deut. 13:13 worden de Belials kinderen beschreven: "Er zijn mannen, Belials-kinderen, uit het midden van u uitgegaan, en hebben de inwoners hunner stad aangedreven, zeggende: Laat ons gaan, en dienen andere goden, die gij niet gekend hebt." Met andere woorden: de hel woedde en viel aan op David. Banden der hel omringden mij, strikken des doods bejegenden mij. In deze Psalm beschrijft David dat de wateren tot aan de ziel komen, dat hij gezonken is in grondeloze modder waar men niet kan staan. Hij is gekomen in de diepten der wateren, en de vloed overstroomt hem. David wordt ook zonder oorzaak gehaat. In Psalm 31 roept hij uit dat hij uit het hart vergeten is als een dode, dat hij geworden is als een bedorven vat. In Psalm 38 roept hij uit: "Mijn liefhebbers en mijn vrienden staan van tegenover mijn plaat, en mijn nabestaanden staan van verre. En die mijn ziel zoeken, leggen mij strikken, en die mijn kwaad zoeken spreken verdervingen; en zij overdenken de ganse dag listen." Verder in deze Psalm beschrijft David vanaf vers 9: "Ik ben mijn broederen vreemd geworden, en onbekend aan mijner moeders kinderen. Want de ijver van Uw huis heeft mij verteerd; en de smaadheden dergenen die U smaden, zijn op mij gevallen." David geeft aan dat hij tot een spreekwoord is geworden. De mannen in de poort klappen van hem. In de poort werd het gericht (rechtspraak) gehouden en kwam het volk bijeen. In deze situatie verkeert David nu, de man naar Gods hart.

II De situatie die in deze Psalm wordt beschreven is niet een eenmalige gebeurtenis geweest, nee telkens weer kwam David in zo'n situatie terecht dat de wateren tot aan de ziel reikten. Dan kwam het gevaar van links, dan van rechts. Is dit nu het leven van een kind van God? Laten we eens luisteren wat de Bijbel hierover zegt.

Wat beschrijft de apostel Paulus in 2 Korinthe 11: "Van de Joden heb ik veertig slagen min een, vijfmaal ontvangen. Driemaal ben ik met roeden gezeseld geweest, eens ben ik gestenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, een gansen nacht en dag heb ik in de diepte doorgebracht. In het reizen menigmaal in gevaren van rivieren, in gevaren van moordenaars, in gevaren van mijn geslacht, in gevaren van de heidenen, in gevaren in de stad, in gevaren in de woestijn, in gevaren op de zee, in gevaren onder de valse broeders; In arbeid en moeite, in waken menigmaal, in honger en dorst, in vasten menigmaal, in koude en naaktheid." In Rom. 8:17 zegt Paulus: "En indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen van God, en mede-erfgenamen van Christus; zo wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden." Ook Paulus is een kind van God. De Heere Jezus zegt in Handelingen 9:16: "Want Ik zal hem (d.i. Paulus) tonen, hoeveel hij lijden moet om Mijn Naam."

Deze twee voorbeelden tonen ons dat het kindschap Gods en lijden met elkaar verbonden zijn. Zonder lijden geen verheerlijking. De Heere Jezus zegt in Lukas 21:17: "En gij zult van allen gehaat worden om Mijns Naams wil."

Jesaja 9:1 zegt: "Het volk, dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien; degenen, die wonen in het land van de schaduw des doods, over dezelve zal een licht schijnen."

Tegelijkertijd geldt van dat volk, dat door het geloof gerechtvaardigd is, dat vrijgesproken is van de verdiende straf, waarvan de schuld weggenomen is, waarvan de zonden verzoend zijn, door de toegerekende gerechtigheid van Jezus Christus, dat de machten van de duisternis dat licht zullen trachten uit te blussen. Dat zal echter nooit lukken, want niemand kan de schapen van Christus uit Zijn hand rukken. (Joh. 10:28-29)

III De belijdenis van zonde door David is zeer ernstig: "O, God, Gij weet van mijn dwaasheid, en mijn schulden zijn voor u niet verborgen. Daarom weet Gij hoe onschuldig ik ben aan die misdaden, waarvan zij mij beschuldigen." Dit is de echte belijdenis van een boeteling, die weet dat hij niet voorspoedig kan zijn, wanneer hij zijn zonde bedekt en dat het daarom wijs is haar te erkennen, omdat zij naakt en open voor God ligt. Hij kent het verderf van onze natuur: Gij weet van mijn dwaasheid, die in mij hart opgesloten is. Hij kent de overtredingen van ons leven, zelfs die, die het heimelijkst begaan zijn. Zij worden allen begaan onder Zijn ogen, en nooit achter Zijn rug geworpen voordat men er berouw over gehad heeft, en zij vergeven zijn. Hoe is het met ons gesteld? Hebben wij al kennis aan onze verdorven natuur, van onze ellende gekregen uit de wet Gods? (Zondag 2, HC)

Of zijn wij nog alleen ontdekt aan de zonden van anderen? Het is nodig dat wij persoonlijk schuldenaar worden voor God. Dan worden wij persoonlijk de grootste der zondaren. Dan belijden wij dat we Zijn gramschap dubbel waardig zijn. Dan komt er een roepen om genade: "Wees mij de zondaar genadig." Dan zal de Heere op Zijn tijd antwoorden tot de ziel: "Doet deze vuile klederen van hem weg. Zie, Ik heb uw ongerechtigheid van u weggenomen en Ik zal u wisselklederen aandoen." (Zach. 3:4) En dat alles op grond van het offer van onze Heere Jezus Christus, door het geloof in Zijn bloed. Zie ook de geschiedenis van de stokbewaarder. (Hand. 26)

Is de Heere Jezus Christus al onze persoonlijke zaligmaker geworden?

IV We stelden al in het begin dat deze Psalm een Messiaanse Psalm is. Deze Psalm is een vooruitzien op het lijden van de Heere Jezus Christus. Wat worden we hierin gewaar dat de Heilige Geest de auteur is van het Woord van God. Ook hier geldt dat al de Schrift van God

is ingegeven. (2 Tim. 3:16). Vele lijnen zijn te trekken naar het lijden van onze Heere Jezus Christus. We hebben net de Adventtijd achter de rug (als het goed is dan is het niet alleen Advent in december). De Heere Jezus Christus heeft ons vlees en bloed aangenomen, uitgenomen de zonde. Het lijden is begonnen met Zijn komst naar de aarde, die om onzentwil vervloekt is. Het lijden van David wijst ook naar het lijden van Christus in Zijn ziel en de innerlijke doodsstrijd waarin Hij verkeerde in de hof van Gethsémané toen Hij zei: "Nu is Mijn ziel ontroerd. Mij ziel is geheel bedroefd tot de dood toe." (Mat. 26:38) David riep tot Zijn God en hoe meer hij de dood voor ogen had, hoe meer leven er was in zijn gebed. Toch werd hem niet onmiddellijk een antwoord van vrede gegeven. Mijn ogen zijn bezweken, daar ik ben hopende op mijn God (vers 4). Toch is het feit dat hij hierop bij God pleitte, er een aanwijzing van dat hij niet van plan is het geloof en het gebed op te geven. Zijn keel was verdroogd, maar zijn hart niet. Zijn ogen bezwijken, maar zijn geloof bezwijkt niet. Zo riep de Heere Jezus aan het kruis uit: "Waarom hebt Gij Mij verlaten?", en toch heeft Hij tegelijkertijd vastgehouden aan Zijn betrekking tot Hem (de Vader): "Mijn God, Mijn God!" Voor al Gods kinderen geldt dat in alle nood, aanvechting, benauwdheid de Heere hun Steenrots, Burcht en Uithelper is, op Wie ze hun vertrouwen alleen stellen. Hij is hun Rots, hun Schild en Hoorn van heil, hun hoog Vertrek en Toevlucht, hun Verlosser. Hem roepen ze aan, Die te prijzen is tot in alle eeuwigheid. (2 Sam. 22:2-4).

V In Joh. 15:25 zegt de Heere Jezus: "Zij hebben Mij zonder oorzaak gehaat." Ook David spreekt hiervan in vers 5. In hetzelfde vers zegt David dat hij moet wedergeven wat hij niet geroofd had. David wil zeggen dat hij, onschuldig zijnde, nochtans als een schuldige of misdadiger wordt behandeld. Dit moet ook op Christus geduid worden, die niet zijn eigen, maar onze zonden heeft gedragen aan het vloekhout op Golgotha. Christus onderging de straf die ons toekwam, betaalde onze schuld, leed om onze overtreding. (Kunnen we daar al Amen op zeggen?) Toen heeft Hij wedergegeven wat Hij niet had geroofd. De eer van de mens, en zijn vrede, en geluk, waren weggenomen. Hij was het niet die ze wegnam, maar Hij heeft ze toch door Zijn dood weer teruggegeven. De klacht van David in vers 9 is vervuld in Christus, Wiens broeders niet in Hem geloofden (Joh. 7:5), Die kwam tot het Zijne en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen (Joh. 1:11), en Die door Zijn discipelen werd verlaten. Vers 10 waarin David spreekt: "Want de ijver van Uw huis heeft mij verteerd; en de smaadheden dergenen die U smaden, zijn op mij gevallen.", kan geheel op Christus worden toegepast. Het was een blijk van Zijn liefde voor Zijn Vader dat de ijver voor Zijn huis Hem verteerd had, toen Hij de kopers en de verkopers uit de tempel weggeselde, wat de discipelen aan deze tekst herinnerde. (Joh. 2:17) Het was een blijk van Zijn Zelfverloochening en dat Hij Zichzelf niet behaagde, dat de smaadheden van hen, die God smaden op Hem zijn gevallen (Rom. 15:3) en daarin gaf Hij ons een voorbeeld. Dewijl dan daaruit blijkt dat Christus niet Zijn gemak en voordeel heeft gezocht, maar het onze, en zoveel om onzentwil gedaan heeft, zo behoren wij insgelijks te zoeken het beste van onze naaste, en alles te doen wat tot zijn zaligheid dienstig is. Zie Filipp. 2:5,6,7,8; 1 Joh. 3:16.

Calvijn tekent het volgende aan bij dit vers: Hoewel Davids vijanden betuigden, dat hun niets minder in de zin kwam dan aan de heilige naam van God te raken, verklaart hij (David) toch, terwijl hij hun valse voorwendsels terugwijst, dat hij de twistzaak Gods twist, en hij toont er het middel van aan, want hij brandt van ijver voor de Kerk van God. Hoewel hij nu niet slechts over de oorzaak handelt, maar ook zegt, dat hij, hoewel hij de slechte behandeling niet verdiend heeft, die men hem heeft aangedaan, en zichzelf als het ware vergetende, brandt van een heilige liefde om de Kerk te handhaven, en tegelijk ook de eer en heerlijkheid van God. Om dit nu nog beter te verstaan, moet men opmerken, dat, hoewel allen er zich op beroemen dat zij aan God de eer laten, die Hem toekomt, de mensen,

wanneer het er op aan komt om heilig voor God te leven, zich volstrekt niet om Hem bekommeren; ja dat zij dan God zelf durven aanranden in zijn Woord; alsof Hij slechts in de lucht geeerd en gediend wilde wezen, terwijl Hij Zich toch een troon heeft opgericht onder de mensen! ... Want allen die Saul aanhingen, boogden op de naam van Kerk, en riepen dat David een afvallige, of een verrot lid was. David was hierover verteerd van smart. In dit voorbeeld, vervolgt Calvijn, wordt ons geleerd, dat wij, in plaats van zo teer en gevoelig te zijn, dat wij, waar het ons zelf geldt, geen smaad of schande kunnen verdragen, die neiging, welke totaal het tegenovergestelde is van wat zij zijn moest, moeten veranderen, zodat wij ons veeleer gekweld en benauwd moesten gevoelen wegens de smaad, die God wordt aangedaan. Want hierover behoren wij te toornen, en een brandende verontwaardiging te gevoelen, maar de smaad en laster, die ons zelf treft, moeten wij geduldig en kalm weten te dragen.

VI Deze Psalm is één smeekgebed om uitredding uit de benauwdheden. David smeekt om verlossing (vers 2), om uitrukken uit het slijk en om redding (vers 15), om verhoring (vers 16), om bevrijding van zijn ziel (vers 19). Zijn vijanden spraken kwaad van hem, omdat hij vastte en bad, en daarom was hij voor de dronkaards tot een spotlied geworden. Maar niettegenstaande dat, besluit hij door te gaan met bidden. Ook al kunnen wij bespot worden omdat wij goeddoen, wij moeten er om dat spotten toch niet van afzien. Maar mij aangaande, mijn gebed is tot U, o HEERE! (vers 14). David voert ook pleitgronden aan om deze beden kracht bij te zetten.

Ten eerste pleit hij op Gods goedertierenheid en getrouwheid (vers 14).

Ten tweede pleit hij op zijn eigen benauwdheid en beproeving: "Verberg Uw aangezicht niet van Uw knecht, want het is mij bang." (vers 18) en daarom heb ik Uw gunst nodig. David mag weten dat er bij God een tijd van welbehagen is door de grootheid van Zijn goedertierenheid. In vers 21 roept David uit dat de versmaadheid zijn hart verbroken heeft. M. Henry tekent het volgende hierbij aan: "Want het weegt een mens zwaar, die de waarde kent van een goede naam, onder een slechte naam gesteld te worden. Maar wanneer wij zien welk een eer het is om voor God te worden gesmaad en waardig gekeurd te worden om Zijns naams wil smaadheid te lijden (Hand. 5:41), dan zullen wij zien, dat er in het geheel geen reden is waarom dit ons hart zou breken."

Ten derde pleit hij op zijn onschuld en de wreedheid van zijn vijanden (vers 19). Een voorbeeld van wreedheid wordt genoemd in vers 22: "Zij hebben mij gal tot spijsje gegeven; en in mijn dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven." Calvijn tekent hierbij aan dat David hierbij beeldspraak gebruikt. Zo heeft Johannes toch niet zonder reden gezegd, dat de Schrift vervuld is, toen de krijgsknechten onze Heere Jezus Christus aan het kruis edik te drinken hebben gegeven (Joh. 19:28-30); want dit moest door een zichtbaar teken openlijk voorgesteld worden in Jezus Christus, te weten: welke wreedheid de bozen en verworpenen plegen aan Zijn leden, gelijk men ook ziet in Psalm 22:19, toen de krijgsknechten de klederen van Christus onder elkaar verdeeld hebben.

Ten vierde voert hij de onvriendelijkheid van zijn vrienden aan en zijn terleurstelling in hen (vers 21). Dit werd vervuld in Christus, want in Zijn lijden hebben al Zijn discipelen Hem verlaten en zijn gevluucht.

VII Vanaf vers 23 t/m 29 worden schrikkelijke verwensingen geuit door David. Calvijn zegt hiervan het volgende: Wij moeten wel in gedachten houden, dat David zich niet de vrije teugel gevierd heeft om aan zijn toorn uiting te geven, gelijk de meeste mensen, die zich beledigd en mishandeld gevoelen, hun smart niet weten te matigen. Maar geleid zijnde door de Heilige Geest is David de perken niet te buiten gegaan. Hij heeft slechts aan God gevraagd zijn rechtvaardig oordeel aan de verworpenen te voltrekken. Ja meer, het was niet zijn eigen zaak waarvoor hij pleitte. Nee, hij was gedrongen door een heilige ijver voor de

eer van God, om de goddelozen voor Zijn rechterstoel te dagen. Daarom was hij ook niet vervoerd door een blinde drift gelijk zij, die door de begeerte naar wraak worden gedreven. Aangezien het dus de Geest der wijsheid, der oprechtheid en der gematigdheid was, die aan David deze verwensingen heeft ingegeven, moeten zij, die bij iedere gelegenheid aan hun toorn en bitterheid lucht geven, en wel bij de eerste de beste, die zij ontmoeten, of die door een heftig ongeduld zijn bevangen om zich te wreken, zodat zij de ogen niet gericht kunnen houden op een goed en recht doel, noch binnen de perken van de gematigdheid kunnen blijven, zich ook niet achter het voorbeeld van David verschuilen.

Want er is wijsheid nodig om te kunnen onderscheiden tussen hen, die gans en al verworpen zijn, en hen, voor wie de hoop op verbetering (bekering) nog niet uitgeblust is. Kortom, indien wij ware navolgers van David wensen te zijn, dan moeten wij ons de Persoon van onze Heere Jezus Christus voorstellen, opdat Hij ons heden niet antwoordde, wat Hij voormaals aan twee van Zijn discipelen heeft geantwoord: "Gij weet niet van hoedanige geest gij zijt." (Luk. 9:55)

M. Henry geeft aan dat deze verwensingen niet Davids gebeden zijn tegen zijn vijanden, maar profetieën van de vernietiging van de vervolgers van Christus, vooral van het Joodse volk, die onze Heere Zelf met tranen voorzegd heeft en die voltrokken werd ongeveer veertig jaar na Christus' hemelvaart. De eerste twee verzen van deze paragraaf zijn uitdrukkelijk door de apostel Paulus toegepast op de oordelen van God over de ongelovige Joden (Rom. 11:9,10) en daarom moet ook het geheel daarop zien. Ook de kantekeningen geven dit aan.

VIII David besluit vanaf vers 31, zowel als een voorafschaduwing van Christus als een voorbeeld voor de Christenen, zijn Psalm met een heilige vreugde en lofzegging, die hij begon met klagen en het aantonen van zijn verdriet. Hij besluit om zelf God te loven, niet alleen met zijn hart, maar ook met zijn lied. En het zal de HEERE aangenamer zijn door Christus, de Middelaar van onze dankzeggingen en van onze gebeden, dan de meest waardevolle van de wettige offeranden. De profeet Samuël zegt tegen Saul, nadat hij de Heere ongehoorzaam is geweest: "Heeft de HEERE lust aan brandoffers en slachtoffers, als aan het gehoorzamen van de stem des HEEREN? Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerken dan het vette der rammen." (1 Sam. 15:22) Dit alles is een duidelijke aanduiding dat in de dagen van de Messias een einde gemaakt zal worden niet alleen aan de zondoffers, maar ook aan de lofoffers en dankoffers, die door de ceremoniële wet waren ingesteld. En in plaats daarvan zullen geestelijke offeranden van lof- en dankzegging aangenomen worden. Psalm 51:19 zegt: "De offeranden Gods zijn een gebroken geest; een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God, niet verachten."

David moedigt andere godvrezende mensen aan zich in God te verblijden en Hem te blijven zoeken. Zij zullen zien hoe bereid God is de ellendigen te horen als zij tot Hem roepen en hun te geven waarom zij tot Hem roepen. De Heiland zal verhoogd worden, want van Hem had David gesproken en van zichzelf als van een type van Hem. Hij roept alle schepselen op om God te loven, de hemel, de aarde en de zee en de inwoners daarvan. God zal Sion (dat is Zijn Kerk) verlossen en de steden van Juda bouwen. M. Henry verklaart deze steden als bijzondere gemeenten naar het model van het Evangelie, opdat er een overblijfsel zij om daarin te wonen en die in bezit te hebben. Zij die Zijn Naam liefhebben, die liefde hebben voor godsdienst in het algemeen (d.i. de ware godsdienst), zullen de christelijke godsdienst omhelzen en hun plaats in de christelijke kerk innemen. Zij zullen daarin als burgers wonen en als huisgenoten van God.

Samenvatting

Deze Psalm is zo rijk van inhoud, dat we maar kort iets ervan konden trachten weer te geven. Deze Psalm is een lijdenspsalm. Er wordt getoond hoe de boze tiert tegen de Kerk (d.i. de ware gelovigen) en tegen het Hoofd van de Kerk. David is hier een type van de Kerk

en van haar Hoofd, de Heere Jezus Christus. Bij het afleggen van belijdenis des geloofs wordt vaak gezegd: "Welkom in de strijd." Welnu, die strijd wordt in deze Psalm getoond. Er is een strijd op aarde tussen het vrouwenzaad en het slangenzaad. Die strijd zal nog heviger worden als het einde der tijden nadert. De Bijbel voorzegt dit op vele plaatsen bij monde van de Heere Jezus Christus en de apostelen. Deze Psalm toont ook het aanhankelijke leven van Gods kinderen in die strijd. Dat blijkt vooral uit de gebeden tot God. Maar het allerwonderlijkste is de profetie aangaande Christus in deze Psalm. Christus heeft geleden van Zijn menswording af op aarde tot op het vloekhout toe. Hij is Triomfator over de dood, de hel, de zonden. Hij heeft Gods toorn gestild, Zijn gramschap geblust vanwege onze schuld en zonden. Hij heeft door Zijn lijden en sterven onze zonden verzoend en ze aan het kruishout genageld. Hij heeft de kop van de duivel vermorzelt, en zal hem werpen met alle goddelozen in de poel van vuur en sulfer. Hij heeft de dood verslonden en de prikkel eruit genomen: "Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet. Maar Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus." (1 Kor. 15:55-57)

Het wil niet zeggen dat Gods kinderen dezelfde strijd ervaren in haar hevigheid. Wel hebben ze allen in meer of mindere mate hiermee te maken. Denk maar eens aan de vervolgingen door de Romeinen, de martelaren op de brandstapels, de onderdrukkingen in islamitische landen enz.. Maar ook dichterbij, in ons land, wordt die strijd gevoerd. Daarover zal in de vragen verder worden nagedacht.

Zingen: Psalm 22:1, 16

Pauze

Vragen

1. Deze Psalm is een lijdenspsalm. Noem nog eens enkele lijdenspsalmen?
2. David wordt een type genoemd van Christus in Zijn vernedering. Kun je iemand noemen uit het OT die een type was van Christus verhoging? In welke Psalm wordt hiervan gesproken?
3. Welke passages in deze Psalm worden in het NT op Christus toegepast en zijn in Hem vervuld?
4. In het OT wordt ook het lijden van Christus voorzien. Waar vindt je die passages naast de al genoemde psalmen?
5. Waarom lijdt de Kerk?
6. Kun je voorbeelden noemen waaraan de Kerk van alle tijden en plaatsen lijdt?
7. Geeft lijden vreugde?
8. Hoe dient de Kerk zich in lijden te gedragen?
9. Wat wordt bedoeld met lijden als een kwaaddoener (1 Petr 4:15)?
10. Wat is de relatie tussen lijden en beproeving?

Zingen: Psalm 56: 1, 6

Gebed